

Aktuální problémy ochrany dat

In: IT právo 2012: Legislatívne nástroje na ochranu dát a kybernetickej bezpečnosti
Bratislava, 31.5.2012

Mgr. Ondřej Knebl, advokát

Právo a sociální interakce

- Ochrana osobních údajů v prostředí sociálních sítí
- Ochrana osobních dat u služeb typu street view a termosnímků

- evropská úprava – legislativa EU
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 95/46/ES, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002, o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací – změněna Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006, o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES , a také Směrnicí Evropského parlamentu a rady 2009/136/ES ze dne 25. listopadu 2009, kterou se mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací, směrnice 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací a nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele

- česká úprava
- Listina základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.)
- zákon o ochraně osobních údajů (č. 101/2000 Sb.); autorský zákon (č. 121/2000 Sb.), občanský zákoník (č. 40/1964 Sb., resp. 89/2019 Sb.)
- slovenská úprava - zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení zákona č. 602/2003 Z. z., zákona č. 576/2004 Z.

Osobní údaje - definice

- **osobní údaj** - jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů
- **osobními údaji** sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.
- **citlivý údaj** – takový, ktorý vypovídá o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; dále je jím také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů

Ochrana osobních dat v sociálních sítích

Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.

Lucas Cranach, *Adam and Eve*, 1528

Osobní data v sociálních sítích

- jméno, pohlaví, věk, email (povinné)
- text, fotografie, video, včetně metadat (čas, datum, místo pořízení)
- IP adresa, lokalita, typ prohlížeče, který používáte, nebo stránky, jež navštívíte, GPS poloha (mobilní aplikace)
- spuštění aplikace nebo webu s plug-inem (FB) – včetně metadat
- sdružování údajů v sociální síti
- mobilní telefonní čísla
- prohledání emailu (zadání hesla) k zjištění, „zda jsou na FB přátelé“
- Face recognition – návrh jmen uživatelů, včetně vašeho
- sociální příslušnost, zájmy, koníčky, návyky aj.
- komercializace údajů – vědomost či nevědomost subjektů údajů (generální souhlas) – poskytování reklamním partnerům (bez jména)

Ochrana osobních dat v sociálních sítích

- malware, spam a viry – aplikace
- bezpečnost sociálních sítí – nejčastější heslo „Password1“ (*in: Trustwave: Trustwave 2012 Global Security Report*)
- vyhraj Apple iPhone když 78 tisíc fanoušků aneb „Mladí lidé volí Jiřího Paroubka!“
- LinkedIn – zákaz:
- Collect, use, copy, or transfer any information, including, but not limited to, personally identifiable information obtained from LinkedIn except as expressly permitted in this Agreement or as the owner of such information may expressly permit;

Vstup a výstup ze soc. sítí

- Souhlas se zpracováním osobních údajů – u citlivých údajů vždy výslovný
- vstup do sociálních sítí – generální vs. speciální souhlas s nakládáním s osobními daty; opt in vs. opt out
- You agree that by registering on LinkedIn, or by using the our website, including our mobile applications, developer platform, premium services, or other information provided as part of the LinkedIn services (...), you are entering into a legally binding agreement with LinkedIn Corporation (...) based on the terms of this LinkedIn User Agreement and the LinkedIn [Privacy Policy](#), which is hereby incorporated by reference (collectively referred to as the “Agreement”) and become a LinkedIn user (“User”).
- Vs. Facebook - není-li možnost sdílet (tj. vyjádřit nesouhlas), má se za to, že je veřejné
- výstup ze sociálních sítí – ukončení souhlasu – FB - deaktivace (nezobrazení profilu, všechna data zachována), odstranění (90 dní)
- Ukončením vašeho účtu LinkedIn ztrácíte přístup ke službám LinkedIn. Podmínky této smlouvy zůstávají v platnosti i po jejím ukončení, s výjimkou sekce 3 („Vaše práva“) a 4.a-b a d („Naše práva a povinnosti“) – **otázka zničení osobních údajů**

Ochrana osobních dat v sociálních sítích

- Užití osobních dat – LinkedIn
- Účel používání osobních údajů, které poskytnete:
  - **Umožnit sdílení údajů a komunikaci s dalšími uživateli**, poskytnout osobní údaje třetím stranám, které nabízejí kombinované služby se společností LinkedIn.
  - **Správa účtu a přizpůsobení služeb, které poskytujeme vám a dalším uživatelům.** – otázka regulace tohoto svolení
  - **Odesílat služební nebo reklamní sdělení** prostřednictvím e-mailu nebo oznámení na webu LinkedIn. Nastavení příjmu zpráv můžete upravit [zde](#).
  - Rozšířit vaše příležitosti tím, že umožníme dalším profesionálům, **aby vás ve službě LinkedIn mohli najít.** – nelze eliminovat, jen regulovat v rámci profilu
  - **Vytvářet a distribuovat inzerci relevantní k vaší činnosti a činnosti vašich spojení v síti LinkedIn.** Sdílíte-li své interakce ve službě LinkedIn, například když doporučujete určitý produkt, sledujete společnost, založíte nebo aktualizujete profil, připojíte se ke skupině apod., může společnost LinkedIn podle těchto interakcí vytvářet sociálně cílené reklamy pro vaši síť ve službě LinkedIn s využitím fotografie a jména ve vašem profilu. Zda smí služba LinkedIn používat vaše jméno a fotografii v sociálně cílených reklamách, můžete nastavit [zde](#).

Vstup a výstup ze soc. sítí

- Osobní informace **neprodáváme, nepropůjčujeme ani jinak neposkytujeme třetím stranám bez vašeho souhlasu** s výjimkou případů, kdy je to nutné za účelem provedení vašich pokynů (například zpracovat platební údaje) nebo jak je uvedeno v části 2 těchto zásad ochrany osobních údajů (předchozí slide). Informace také můžeme sdílet s přidruženými členy (například společností LinkedIn Ireland Limited) za účelem poskytování služeb. Poskytujeme vám také prostředky, kterými můžete ovládat, zda budou vaše kontaktní informace viditelné ostatním uživatelům služby LinkedIn prostřednictvím vašeho profilu.
- Služba LinkedIn obdržela certifikát o dodržování ochrany osobních údajů od společnosti TRUSTe. Certifikát značí, že zásady ochrany osobních údajů služby LinkedIn byly zkontrolovány společností TRUSTe a dodržují [programové požadavky TRUSTe](#). Jedná se mimo jiné o požadavky transparentnosti, odpovědnosti a možnosti výběru u položek, které se týkají sběru a používání osobních údajů uživatelů.

Ochrana osobních dat v sociálních sítích

- Europe vs. Facebook - rakouský student práv Max Schrems

- Podání k irskému úřadu na ochranu osobních údajů
- Rozhodné právo – irské a evropské vs. americké

Europe vs. Facebook

Cíle kampaně

- **Transparentnost** – téměř nemožné zjistit, jak Facebook s osobními údaji a daty uživatele nakládá, zásadním nedostatkem je nemožnost spolehlivého smazání obsahu, který po smazání uživatelem stále zůstává na serverech.
- **Minimalizace množství uchovaných dat o uživateli** – I když uživatel zadá pokyn ke smazání dat, stále zůstávají na serverech v uživateli neznámém množství. Facebook tak uživateli nenabízí žádný efektivní způsob, jakým smazat stará data, mezi které patří také nevyžádané zprávy, pozvánky na události (například demonstrace, které mohou uživateli při zneužití uškodit).
- **Svoboda sdílení dat** – uživatel by měl mít možnost rozhodnout se, zda jej například někdo označí na fotografii, nebo zda jeho adresu jeho známý poskytne Facebooku, například při zasílání pozvánky na událost.
- **Povinnost vyžadovat od uživatele souhlas při manipulaci s osobními údaji** – uživatel má právo mít kontrolu nad jakýmkoliv nakládáním s osobními údaji takovým způsobem, že každé nakládání ze strany správce údajů musí odsouhlasit. Facebook však praktikuje opačnou praxi, kdy uživatel musí vyjádřit nesouhlas v případě, že si nepřeje, aby bylo s jeho osobními údaji nakládáno.

Europe vs. Facebook

Reakce Facebooku

- **Štouchnutí:** Smazaná štouchnutí jsou ponechávána pro případy vyšetřování kyberšikany a podobné případy, Facebook slíbil vypracování mnohem průhlednějších pravidel při mazání štouchnutí, včetně doby, po kterou budou štouchnutí uchovávána.
- **Rozpoznání obličejů:** Uživatel dává souhlas tím, že souhlasí s podmínkami užívání, služba byla uživateli velmi dobře přijata, avšak počet uživatelů, kteří si službu deaktivovali, je neznámý. Facebook neukládá biometrické data pro žádný jiný účel než navrnutí přátel pro označení.
- **Zjištění obsahu shromažďovaných informací:** Uživatel má možnost většinu dat získat sám z webového rozhraní Facebooku, dokonalejší shromažďování údajů pro potřeby uživatelů bude dokončeno ve druhé čtvrtině roku 2012. Facebook tvrdí, že 19 kategorií osobních údajů, jsou kompletním výčtem údajů, které ukládá a předkládá tím tedy uživateli všechny informace o jeho účtu.
- **Smazání zpráv:** Facebook s daty pracuje jako každý jiný poskytovatel instant messaging služeb a e-mailu a nepoužívá žádným způsobem informace ve zprávách obsažené.

Europe vs. Facebook

Zpráva irského úřadu na o.o.ú.

- Facebook Ireland Ltd – Report of Audit. [online] *Europe versus facebook*. Dostupné z: <http://www.europe-v-facebook.org/Facebook_Ireland_Audit_Report_Final.pdf>
- **Facebook musí v mnoha bodech přepracovat podmínky použití.**
- Uživatelům bude dána **možnost permanentně a trvale smazat data**, která jsou o nich ukládána. Až do provedení auditu byla realita taková, že Facebook data ukládal na neomezenou dobu.
- Nebude možné přidávat uživatele do uživatelské skupiny bez jeho souhlasu.
- Facebook bude muset jako správce zajistit to, že jeho zaměstnanci budou mít přístup k datům pouze k provedení omezeného úkonu.
- Facebook je povinen **vydat** více než 40 tisícům uživatelům **kopii dat, které o nich ukládá**. Toto zahrnuje všechny informace, které jsou jakkoliv spojené s účtem uživatele, včetně informací týkajících se funkce rozpoznání obličejů a všechny ostatní informace.
- **Neaktivní a deaktivované účty** budou po určité době bez přihlášení uživatelem **smazány**.
- Výsledky vyhledávání a údaje zadávané do menu vyhledávání budou po dobu šesti měsíců od vyhledání smazány, stejně jako údaje o návštěvnosti reklamy budou smazány do dvou let.

Google Street View

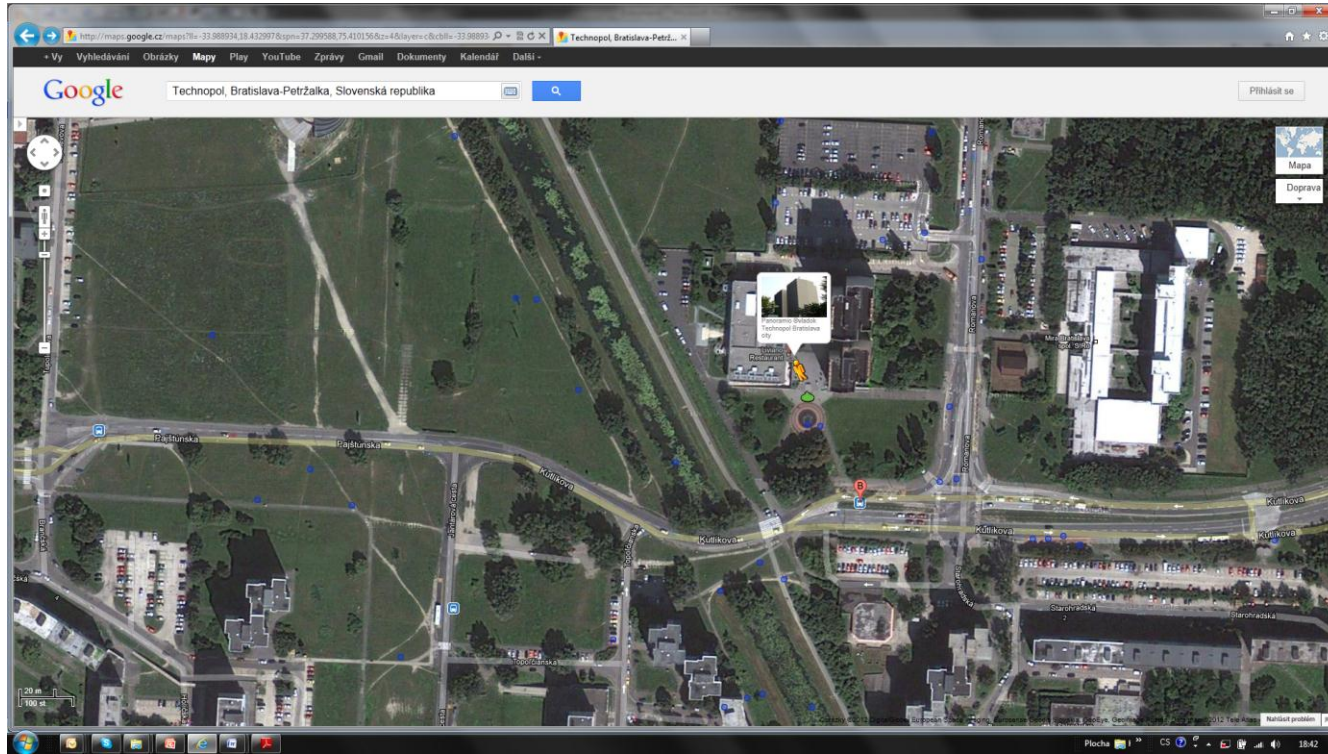
Google Street View

Princip služby

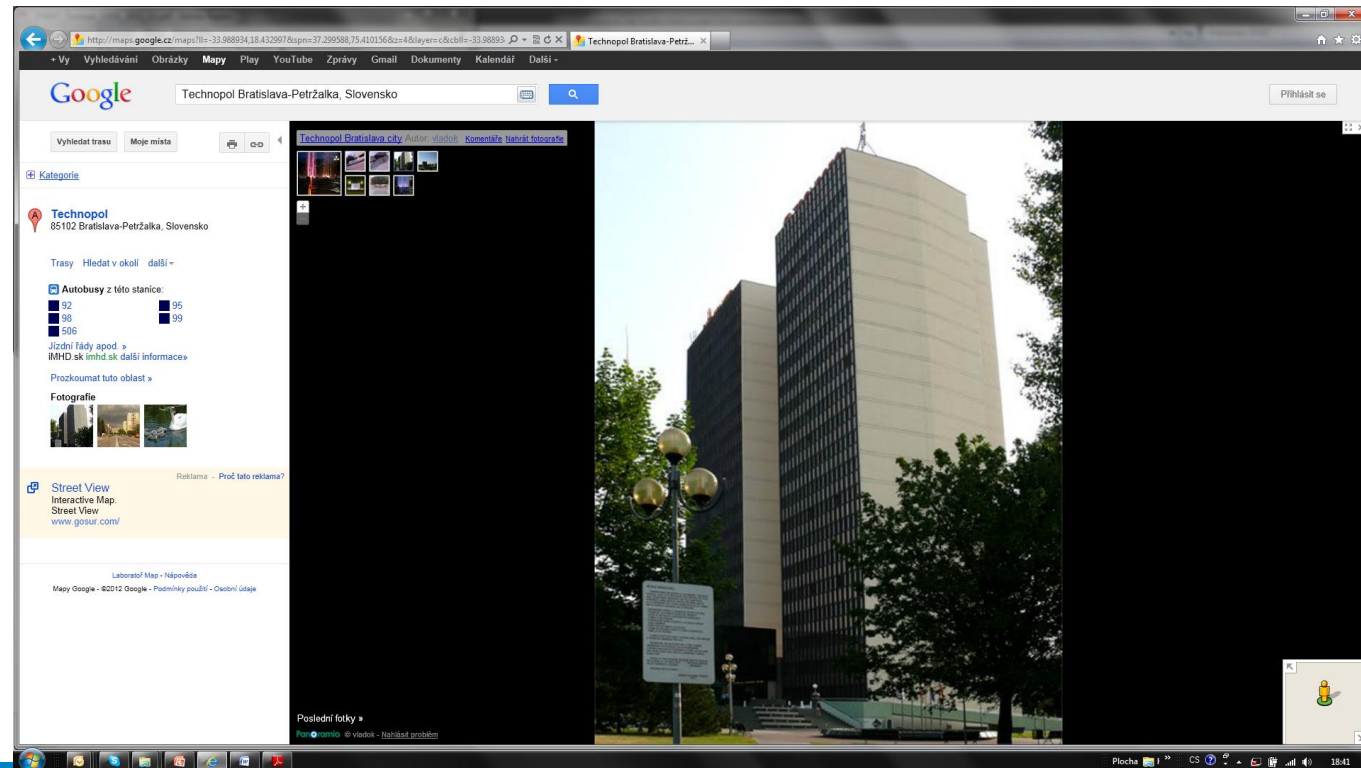

- Fotografický snímek s údaji GPS
- Postprocessing (roztřetí obličejů a RZ aut)
- Propojení s webovým mapovým podkladem
- Virtuální prohlídka místa před webové rozhraní

Google Street View

Google Street View

Kamerové systémy

Zpracování osobních údajů

- Stanovisko UOOU
- Provozování kamerového systému je považováno za zpracování osobních údajů, pokud je vedle kamerového sledování prováděn **záznam pořizovaných záběrů**, nebo jsou v záznamovém zařízení uchovávány informace a zároveň účelem pořizovaných záznamů, případně vybraných informací, je jejich **využití k identifikaci fyzických osob** v souvislosti s určitým jednáním.
- Údaje uchovávané v záznamovém zařízení, ať obrazové či zvukové, jsou osobními údaji za předpokladu, že na základě těchto záznamů **lze přímo či nepřímo identifikovat konkrétní fyzickou osobu** (tedy: informace z obrazových či zvukových nahrávek umožňují, byť nepřímo, identifikaci osoby).
- Fyzická osoba je identifikovatelná, pokud ze snímku, na němž je zachycena, jsou patrné její **charakteristické rozpoznávací znaky** (zejména obličej) a na základě propojení rozpoznávacích znaků s dalšími disponibilními údaji je možná plná identifikace osoby. Osobní údaj pak ve svém souhrnu tvoří ty identifikátory, které umožňují příslušnou osobu spojit s určitým, na snímku zachyceným, jednáním.

Google Street View

Registrace u UOOU

- 23. května 2011 - *Dnešního dne byla do registru zpracování osobních údajů Úřadu pro ochranu osobních údajů zapsána společnost Google Ireland Ltd. se sídlem v Irsku jako správce, který je odpovědný za provozování služby Google Street View na území ČR.*
- Po zamítnutí žádosti o registraci zpracování osobních údajů v roce 2010 v rámci provozování služby Street View na území ČR požádal Google Inc. Úřad pro ochranu osobních údajů o konzultaci, tj. detailní vysvětlení podrobností provozování Služby Street View na území ČR. Výsledkem jednání bylo podání nového oznámení o registraci ze dne 22. dubna 2011, v němž je deklarováno:
- **Jmenování odpovědného správce na území EU. Stala se jím společnost Google Ireland Ltd.** Tato společnost bude plně odpovídat za to, že sběr osobních údajů na území ČR a zpracování v datových centrech se provádí v souladu s českými právními předpisy o ochraně osobních údajů. Tuto společnost lze kdykoliv kontaktovat např. v případě stížnosti, dotazu či žádosti o rozmazání určitého snímku. Oznámení bude neprodleně posouzeno během 48 hodin. Čeští občané mají možnost komunikovat se společností v českém jazyce na adrese http://maps.google.co.uk/intl/cs_cz/help/maps/streetview/privacy.html
- **Společnost Google Inc. přistoupila na snížení výšky stožáru, na kterém je kamera umístěna, na 2,3 - 2,4 m oproti původním 2,7 m.**

Google Street View

Registrace u UOOU

- **Zaměstnance Googlu zavazují vnitřní předpisy a zásady etického jednání k bezpečnému nakládání s osobními údaji a jejich ochraně.** Obecné vnitřní předpisy a zásady týkající se soukromí a ochrany osobních údajů, jsou taktéž veřejně přístupné v českém jazyce na adrese <http://www.google.cz/intl/cs/privacy/>
- **Speciálně jsou proškoleni a informováni řidiči vykonávající práci pro účely služby Street View.** Jsou instruováni, že mají plánovat svou jízdu tak, aby se vyhnuli určitým místům (například školám) v určitých časově vytížených obdobích, eventuálně, jízdu zde v nevhodném čase mají přerušit a vrátit se ve vhodnější době.
- **Před prováděním záznamů pro Street View budou informovány místní orgány** (jako například obecní úřady) či **informační stánky pro turisty**, aby si byly vědomé toho, že v místě jejich působení dochází k pořizování snímků. **Veřejnost bude o pořizování snímků informována prostřednictvím médií, reklamní kampaně a webové stránky Street View, která bude dostupná v českém jazyce.**
- **Při předávání osobních údajů do USA** se Google Inc. jakožto člen systému „Safe Harbor“ účastní každoroční certifikace vztahující se k dodržování pravidel „Safe Harbor“, jež odrážejí zásady vyjádřené v zákoně o ochraně osobních údajů.

Google Street View

Právní aspekty

- Při pořizování snímků mohou být **zachyceny třetí osoby** a následnou **publikací snímků** může být **zasazeno do jejich práva na soukromí**.
- Na druhou stranu provozovatelé těchto služeb **volně šíří informace** a jistě tak realizují své **právo na svobodu projevu**.
- Právní rovina základních lidských práv – právo na soukromí a na svobodu projevu
- Ochrana osobních údajů - podobizny osob na snímcích by mohly být osobními údaji

Google Street View

Základní lidská práva

- Právo na soukromí je v českém právním řádu zakotveno v čl. 7, 10, 12 a 13 ústavního zákona č. 23/1991 Sb., **Listina základních práv a svobod**, ve znění pozdějších předpisů
- čl. 10 odst. 2 zaručuje „**právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě**“
- čl. 12. odst. 2 zaručuje **nedotknutelnost obydlí** - při nevhodném způsobu snímání mohou být zachyceny i interiéry obydlí ve snímané oblasti
- **Mezinárodní pakt o občanských a politických právech**, publikovaný jako vyhláška Ministerstva zahraničních věcí Československé socialistické republiky č. 120/1976 Sb., **zakazuje svévolné zásahy do soukromého života jedince** a garantuje každému zákonnou ochranu před takovými zásahy. **Evropská Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod**, vyhlášená pod číslem 209/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů taktéž zakotvuje „**právo na respektování soukromého a rodinného života** a vymezuje případy, kdy do nich státní orgán může zasáhnout.
- Proti právu na soukromí osob zachycených (skutečně i potenciálně) na snímcích stojí právo na **svobodu projevu provozovatelů a uživatelů služeb typu street view**. To je zakotveno v čl. 17 Listiny, čl. 19 MPOPP a čl. 10 Úmluvy. Provozovatelé služeb využívají svého práva informace šířit, uživatelé práva informace přijímat.

Google Street View

Právo na soukromí

- Pojem práva na soukromí je velice široký - **právo být ponechán sám sobě** („right to be let alone“)
- Pro služby typu street view je významná součást nazývaná jako **informační sebeurčení** - právo jednotlivce sám se rozhodnout, **jaké informace o jeho vlastní osobě budou poskytnuty ostatním, a za jakých okolností k tomu může dojít.**
- Rozostření obličeje před publikací snímků, ne vždy však algoritmus pro rozpoznávání tváří uspěje a některé tak zůstanou nerozostřeny.
- Při znalosti některých, často veřejně dostupných, informací (tělesná konstituce, styl oblékání a místa obvyklého pohybu) lze osobu v mnoha případech identifikovat i při rozostření její tváře.
- Příklad muže, jenž je zachycen, jak vychází ze svého domu v neobvyklou dobu, s cizí ženou - chování každého jedince by i na veřejnosti bylo odlišné, kdyby měl dojem, že je neustále pozorován
- pohled skrze plot či okno do bytu, domu nebo zahrady, což může být taktéž vnímáno jako narušení soukromí, byť získané snímky nemusí být kompromitující
- zveřejněním na internetu může být zásah do práv jednotlivce dokonán, neboť subjekt v takovémto případě zcela ztrácí kontrolu nad informacemi o sobě

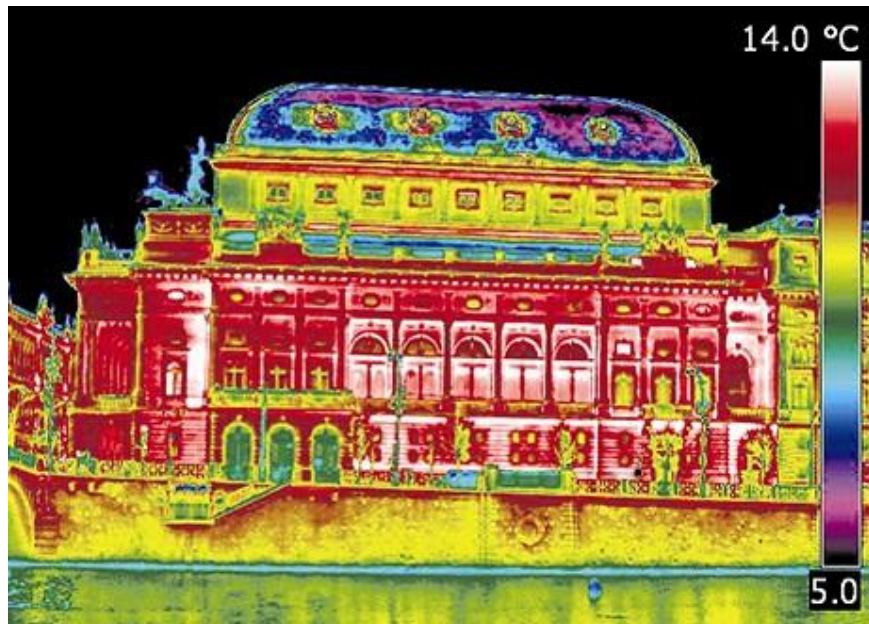
Google Street View

Konflikt práv

- Které základní lidské právo má přednost?
- **Test proporcionality** - nález Ústavního soudu Pl. ÚS 4/94:
- **Kritérium vhodnosti** – umožňuje institut, omezující určité základní právo, dosáhnout sledovaný cíl (ochranu jiného základního práva)
- **Kritérium potřebnosti** - porovnávání legislativního prostředku, omezujícího základní právo resp. svobodu, s jinými opatřeními, umožňujícími dosáhnout stejného cíle, avšak nedotýkajícími se základních práv a svobod
- **Kritérium závažnosti** obou v kolizi stojících základních práv - zvažování empirických, systémových, kontextových i hodnotových argumentů.
- zvážit další negativní dopady zásahu, tedy především možnosti jeho zneužití – pro služby typu street view může být relevantní např.
- **příliš časté snímání určité oblasti** – může intenzitu zásahu zásadním způsobem zvyšovat
- pokud by ze snímků **nebyly odstraněny tváře definitivně**, ale pouze pro účely zobrazení, zásah by opět zesílil
- **Postulát minimalizace zásahu do základních práv** (čl. 4 odst. 4 Listiny) - posoudit, zda byly využity všechny možnosti pro minimalizaci zásahu do dotčeného práva – důraz na prevenci zásahů do soukromí - viz registrace u UOOU

Termovizní snímky

Diskuze

Děkuji za pozornost.

Mgr. Ondřej Knebl, advokát

HVH LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Husinecká 808/5, Praha

Masarykova 8/10, Brno

Email: knebl@hvhlegal.cz